МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Управляващ орган	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност", Министерство на иновациите и растежа
Програма	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г. (ПКИП)
Приоритет	Приоритет: 1. Иновации и растеж Приоритет: 2. Кръгова икономика
Специфична цел	Специфична цел: RSO1.1. Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии (ЕФРР) Специфична цел: RSO2.6. Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика (ЕФРР)
Наименование на процедурата/процедурите	**„Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)"**
Цел	Основната цел на процедурата е предоставяне на подкрепа на МСП на територите на МИГ с одобрено допълващо финансиране по ПКИП[1] за **внедряване на иновации, базирани на нови или подобрени продукти и/или бизнес процеси**, с което да се повиши иновационната им дейност и конкурентоспособност. Подкрепата по ПКИП цели да допринесе за постигането на целите на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР), свързани с подобряване на условията на живот на територите на местните общности, създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот, повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за развитие на местен бизнес. Въвеждането на модерните технологии и иновациите от страна на предприятията на местно ниво имат ключова роля за постигането на тези цели.
Обосновка	Съгласно Споразумението за партньорство, по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), е предвиден финансов ресурс в размер на 2% за изпълнение на подхода ВОМР, в т.ч. и от ПКИП. През програмен период 2021-2027 подходът ВОМР се прилага еднофондово, с финансиране от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023–2027 г. (СПРЗСР). ПКИП, Програма „Околна среда" (ПОС), Програма „Развитие на човешките ресурси" (ПРЧР) и Програма „Образование" (ПО) ще предоставят **допълващо финансиране**

[1] Съгласно Решение за одобрение на стратегията за местно развитие с допълващо финансиране по ПКИП, издадено от Ръководителя на Управляващия орган на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023–2027 г. на основание чл. 31, ал. 5-6 на Постановление № 494 на Министерския съвет от 30 декември 2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие" за периода 2021 – 2027 г. (ПМС № 494/2024). Решенията ще бъдат приложени към документите по процедурата.

под формата на безвъзмездна финансова помощ на допустими бенефициенти **на територите** на МИГ в рамките на одобрения бюджет.

Доколкото новите технологии, иновациите и устойчивото развитие имат трансформираща роля в развитието на съвременния бизнес и действат като основен двигател за растеж и конкурентоспособност, допълващото финансиране по линия на ПКИП е насочено именно в тази посока.

Според класацията Европейско табло за иновации (European Innovation Scoreboard 2025) през 2025 г. България продължава да попада в групата на страните „нововъзникващи иноватори" с обобщен иновационен индекс от 45,8%. Иновационният пейзаж на България разкрива поляризирана структура, с относително нисък дял на фирмите, които активно внедряват иновации, като същевременно близо половината (49,6%) от тях попадат в категорията на неиноваторите, без склонност към иновации, което е значително над средното за ЕС - 30,6%. Данните относно производителността на ресурсите и процентът на кръгово използване на материалите съгласно *Доклада за България относно изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда за 2025 г.*[2] също поставят България в дъното на класацията по държави членки.

Слабото представяне на България в областта на иновациите и устойчивото използване на ресурсите и с оглед потенциала, който тези области имат по отношение развитието на българските предприятия, обуславят и обхвата на допълващото финансиране по ПКИП. Същото е насочено в посока внедряване на иновации съгласно тематичните области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 (ИСИС), вкл. в област "Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика". Иновациите следва да са свързани с внедряване на нови или подобрени продукти (стоки или услуги) или бизнес процеси, като ресурсът по програмата е осигурен по линия на следните приоритети и специфични цели:

- **Приоритет 1 „Иновации и растеж", Специфична цел RSO 1.1. „Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии" (**за проекти, попадащи в областите на ИСИС „Информатика и ИКТ"; "Мехатроника и микроелектроника"; "Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии" или "Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии") *и*

- **Приоритет 2 „Кръгова икономика", Специфична цел RSO 2.6. „Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика"** (за проекти от област "Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" на ИСИС).

В изпълнение на подхода ВОМР на 26.02.2025 г. е обявена процедура BG06AFSP001-01.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие" от Управляващия орган на СПРЗСР. В Приложението за допълващо финансиране по ПКИП към стратегиите за местно развитие[3] е представен **Анализ на нуждите и идентифицирани потребности на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията**. В приложението са посочени местните специфики и проблеми, към които е насочено

[2] https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2025)302&lang=en

3 Приложението е разработено на основа на утвърдени от Ръководителя на Управляващия орган на ПКИП, съгласно чл. 10 на ПМС № 494/2024, Указания с изисквания относно осигуряването на допълващо финансиране под формата на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на подхода ВОМР по ПКИП (Приложение 16 по процедура BG06AFSP001-01.001).

	допълващото финансиране по ПКИП, очакваният ефект от подкрепата за местната общност и необходимото финансиране по приоритети. Настоящата процедура е насочена към МСП на територите на МИГ с одобрено допълващо финансиране по ПКИП за решаване на идентифицираните проблеми и осигуряване на финансиране и принос за развитие на местния потенциал, изведени като приоритетни в стратегиите за местно развитие. МСП на територите на МИГ често играят двойна роля - от една страна, като носители на нови бизнес модели и технологии, а от друга, като ключов източник на заетост, особено в селските райони. В тази връзка подкрепата за инвестиции в местните МСП гарантира цялостен подход, който съчетава икономически растеж, технологични иновации и социална отговорност, допринасящ за устойчиво развитие на местната икономика, повишаване на производителността и задържане на трудовия потенциал на територите. В отговор на горепосоченото, чрез допълващото финансиране по настоящата процедура ще се подкрепят МСП на територите на МИГ за изпълнение на проекти, насочени към внедряване на иновации като се очаква да се решат идентифицираните проблеми в стратегиите за местно развитие и да се намали съществуването на българските МСП от европейските в тази област, особено на територите на селските райони.
Очаквани резултати	В края на изпълнението на проекта предприятията следва да внедрят **поне една иновация, свързана с предлагане на нови или значително подобрени продукти (стоки и/или услуги) и/или процеси, попадащи в тематичните области на ИСИС**, в резултат на което се очаква да се повиши иновационният им капацитет и конкурентоспособност. Чрез изпълнението на подобен вид проекти ще се създадат условия за внедряване в МСП на местно ниво на интелигентни и ориентирани към новите технологии решения. Допълнително, доколкото проектите ще се реализират на територията на МИГ, очакванията са да се финансират бизнес инициативи, които отговарят на местните потребности, създават и запазват заетост за местното население и са в полза на малкия местен бизнес. Чрез тях се създават по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в малките населени места, подкрепя се многосекторното развитие на местните икономики и се забавя и неутрализира процесът на тяхното обезлюдяване.
Продължителност на процедурата/процедурите	2026-2030
Териториален обхват	Подходът ВОМР се прилага на териториален принцип на подрегионално ниво – ниво община, част от община или група от съседни общини, с обхват на населението между 10 000 и 150 000 жители по данни на Националния статистически институт към 31 декември 2020 г. Територията на всяка МИГ е с непрекъснати граници и включва в състава си най-малко една община от селските райони съгласно приложение № 2 от ПМС № 494 от 2024 г. Проектите следва да бъдат изпълнени от МСП на територите на МИГ с одобрено финансиране. В документите по процедурата ще бъде приложен Списък на населените места с регистрация в Единния класификатор на административно-териториалните и териториални единици (ЕКАТТЕ), които влизат в обхвата на съответната територия на МИГ.

Бюджет (ЕФРР и национален)	Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата съответства на размера на допълващото финансиране по ПКИП, включен в одобрените стратегии на МИГ и възлиза на **19 976 187.59 евро** като същият е разпределен по региони и по приоритети, както следва:

Приоритети **ЕФРР + нац. съфинансиране** **евро**	**Регион в преход** **Югозападен регион (ЮЗР) 9 СВОМР** **евро**	**По-слабо развити региони** **евро**	**По-слабо развити региони Северозападен регион (СЗР), Северен централен регион (СЦР), Североизточен регион (СИР)** **евро**	**По-слабо развити региони Югоизточен регион (ЮИР) и Южен централен регион (ЮЦР)** **евро**	**Общо** **ЕФРР + нац. съфинансиране** **евро**
Приоритет 1 „Иновации и растеж"	974 639.92	9 570 220.83	6 671 342.09	2 898 878.74	10 544 860.75
Приоритет 2 „Кръгова икономика"	974 639.92	8 456 686.92	5 751 186.96	2 705 499.96	9 431 326.84
Общо	1 949 279.84	18 026 907.75	12 422 529.05	5 604 378.70	19 976 187.59

В документите по процедурата ще бъде приложен Списък с одобрените стратегии, в който ще е посочено допълващото финансиране по ПКИП за всеки МИГ и разпределението му по приоритети.

Управляващият орган си запазва правото при наличие на кандидати, които успешно са преминали етапа на оценка на проектни предложения, но за които не достига финансиране, да осигури допълнителен ресурс до размера на средствата, предвидени за допълващо финансиране на подхода ВОМР по ПКИП, които не са заявени и/или одобрени в рамките на процеса по подбор на стратегии.

Режим на държавна/минимална помощ	Процедурата ще се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) съгласно РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2023/2831 НА КОМИСИЯТА от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, с който се заменя Регламент (ЕС) № 1407/2013. Максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „минимална помощ" (de minimis), за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата, не може да надхвърля 300 000 евро за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта.

2. Методология и критерии за подбор на операции	
Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	Предоставянето на безвъзмездната финансова помощ се извършва чрез процедури за подбор на проектни предложения при условията и по реда на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и на Постановление на Министерския съвет № 23 от 2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 – 2027 г. (ПМС № 23/2023)**.** Ще се прилага процедура на подбор на проектни предложения, съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ). Процедурата на подбор е предвидено да бъде с два крайни срока за кандидатстване при спазване на изискванията на чл.12, ал. 4 на ПМС 23/2023 г.
Допустими кандидати	**Основните целеви групи на териториите на МИГ по линия на ПКИП са микро, малки и средни предприятия съгласно Закона за малките и средните предприятия, посочени като допустима категория в съответната стратегия за местно развитие.** 1) Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите. 2) Да са регистрирани не по-късно от 31.12.2023 г. 3) Да са микро-, малки и средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36). 4) Да са реализирали нетни приходи от продажби за съответната категория предприятие в размер съгласно посоченото в Условията за кандидатстване. 5) Да извършват дейността си на територията на МИГ и да са заявили подкрепа за дейности, които ще бъдат осъществявани на тази територия. ***ВАЖНО:*** *По процедурата са допустими за подкрепа единствено кандидати от територии на МИГ, които имат одобрени стратегии с включено допълващо финансиране по ПКИП.*
Изисквания към партньори *(ако е приложимо)*	Неприложимо
Допустими проекти/дейности	**I. Допустими проекти:** **1) Проектите трябва да са насочени към внедряване на поне една иновация на ниво предприятие, свързана с производство на нов или подобрен продукт (стока или услуга) или бизнес процес.** За целите на настоящата процедура, определението за иновация се базира на посоченото в Наръчника от Осло 2018 (Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition, OECD/Eurostat (2018), © OECD, European Union, 2018). ***Иновация*** *е въвеждане на поне един нов или подобрен продукт (стока и/или услуга) или процес (или комбинация от двете), който значително се различава от предишните*

	продукти или процеси на предприятието и който е предоставен на потенциални потребители (продукт) или е въведен в употреба от предприятието (процес). **2) Проектите следва да попадат в обхвата на ЕДНА от изброените по-долу тематични области на ИСИС 2021-2027:** • Тематична област „Информатика и ИКТ“; • Тематична област „Мехатроника и микроелектроника”; • Тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“; • Тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии“; • Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“. **3) Проектите следва да водят до постигане на целта на процедурата.** **4) Проектите следва да се изпълняват на територите на МИГ, които имат одобрени стратегии с включено допълващо финансиране по ПКИП.** **5) Проектите следва да са в съответствие с хоризонталните принципи съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.** **II. Допустими дейности:** Допустими по процедурата са проектни предложения, включващи **следната задължителна дейност**: **Дейност 1. Внедряване на иновации в дейността на предприятията, свързани с нови или подобрени продукти (стоки и/или услуги) и/или бизнес процеси.**
Допустими разходи	Допустими по процедурата са следните видове разходи: 1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за внедряването на иновацията. 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуер, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за внедряването на иновацията.
Минимален размер на помощта	15 000 евро
Максимален размер на помощта	102 500[4] евро
Интензитет на помощта	до 75%

[4] УО си запазва правото да обяви процедурата и с по-висок максимален размер на помощта в случай, че посоченото е обект на промяна в резултат на общественото обсъждане на процедурата

Кръстосано финансиране *(ако е приложимо)*	Неприложимо	
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	**I. Иновативност и приложимост на подкрепяната иновация**:	**38**
	1. Степен на защита на внедряваната по проекта иновация	8
	2. Технологична готовност на кандидата за внедряване на иновацията по проекта	10
	3. Пазарно влияние и жизнеспособност на стоките/услугите, свързани с внедряваната по проекта иновация	10
	4. Принос на внедряваната иновация за разрешаване на конкретни проблеми на територията на МИГ	10
	II. Финансова стабилност на кандидата преди изпълнението на проекта:	**30**
	1. Претеглен коефициент на рентабилност на EBITDA за 2023 г., 2024 г. и 2025 г.	10
	2. Съпоставимост между претеглената стойност на EBITDA за 2023 г., 2024 г. и 2025 г. и стойността на общите допустими разходи по проекта.	5
	3. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за 2023 г., 2024 г. и 2025 г.	10
	4. Претеглен коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за 2023 г., 2024 г. и 2025 г.	5
	III. Приоритизиране на проекти:	15
	1. Регионална приоритизация на проектите на територията на МИГ съгласно ИСИС 2021-2027.	10
	2. Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2030 г.	5
	IV. Бюджет на проекта:	**5**
	1. Бюджет на проекта	5
	Общ брой точки	**88**
Индикатори	**ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕЗУЛТАТ**:	

	1) Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане (в т.ч.: безвъзмездни средства, финансови инструменти) – индикатор, приложим за ВСИЧКИ кандидати. 2) Малки и средни предприятия (МСП), въвеждащи иновация в продукт или в процес – индикатор, приложим за кандидати, чиито проекти водят до внедряване на иновация в тематична област „Информатика и ИКТ", "Мехатроника и микроелектроника", "Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии" или "Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии"; 3) МСП, въвели продуктова или процесова иновация в област "Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" – индикатор, приложим САМО за кандидати, чиито проекти водят до внедряване на иновация в тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" на ИСИС 2021-2027. **ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КРАЕН ПРОДУКТ:** 1) Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни, големи предприятия) - индикатор, приложим за ВСИЧКИ кандидати. 2) Подпомагани предприятия чрез безвъзмездни средства - индикатор, приложим за ВСИЧКИ кандидати .